

[Inger Harms]

der ikke mere tilbage at bygge denne selvstændighed på.

Hvad angår udenrigsministerens indlæg om danske officielle institutioner, der ikke mere skal købe varer i Sydafrika, vil jeg bede udenrigsministeren bekræfte, at Danida selv køber varer i Sydafrika; under udenrigsministerens rejse i Lesotho så vi, at man havde købt sydafrikanske solfangere og stillet dem op på det danske hospital i Lesotho. Det er jeg meget ked af at man gør, og jeg vil bede ministeren bekræfte her, at det fremover ikke mere vil ske.

Breckmann (Fær.):

Ikke bare her i folketinget, men nu også i Nordisk Råd er debatten om Nordens rolle i oprettelsen af vor form for demokrati og vor opfattelse af menneskerettigheder i et fremmed og for os vigtigt land som Sydafrika bluset op. Vi nordboere beklager i princippet enhver samfundsform, der ikke tilgodeser fundamentale rettigheder for alle mennesker og retten til lige muligheder for alle borgere i et samfund, om end ikke lige ret til det samme resultat, hvad nogle partier også her går ind for.

Den foreliggende forespørgsel og senere VS' forslag i dag er et ekko af det spektakel, vi er vant til i FN's generalforsamling, orkestreret af Sovjet og bifaldet af en række af den tredje verdens diktaturstater. Sydafrika er for Sovjet en særdeles strategisk og for det sorte Afrika en politisk-økonomisk torn i øjet på grund af de resultater, som Sydafrika trods alt har opnået til det bedre også for den sorte befolkning, set i en afrikansk sammenhæng.

Det blev forleden bekendtgjort, at 75 pct. af de sorte sydafrikanere ikke ønsker vestlig boykot af investeringer i Sydafrika, og doktor Motlana, leder for sorte byboere i Sydafrika, sagde forleden, at udenlandske foretagender støtter sorte sydafrikanere bedre imod apartheid, end sanktioner gør. Buthlezi, zuluernes leder, har også sagt, at ophør af udenlandske investeringer betyder færre arbejdspladser for hans folk, nemlig zuluerne, og rammer den sorte befolkning hårdere, end den rammer de hvide. Der er vitterlig sket større forandringer i Sydafrika de sidste fem år end de forudgående 300 år, bliver der sagt fra autoritative kilder. Der har været megen

økonomisk integrering, der er sket en liberalisering af fagforeningslovene, der er blevet tale om farvet og indisk repræsentation, og der er også oprettet et multinationalt råd.

Det, som vi skandinaver i vores smørhul heroppe glemmer, er, at Sydafrika har været og stadig er en mikroverden, hvor første og tredje verden lever side om side, en etnisk, religiøs, kulturel, uddannelsesmæssig og politisk smeltedigel, som vi desværre bliver nødt til at respektere i dens egen sammenhæng.

Kampen for fremskridt gælder et stabilere og mere retfærdigt samfund i Sydafrika uden mindretals- og flertalstyranni, som vi er vant til i Afrika ellers.

Det er en sørgelig udvikling, vi har været vidne til i Afrika som helhed siden krigen, dengang da der boede 5 millioner hvide og 200 millioner sorte mennesker i Afrika. Nu er den hvide befolkning jo faldet, smidt ud af mange forhenværende kolonier, mens den sorte befolkning er forøget til ½ milliard, hvoraf 150 millioner trues af sult.

Vore vestlige intellektuelle er altid villige statister i Sovjets manege. Vi har gang på gang oplevet vore egne intellektuelles nedladende foragt for autoritære styrer, man har været med til at vælte dem, og kaos er opstået i deres sted gang på gang. Det sidste eksempel er måske dengang, da shahen blev afløst af ayatollah Khomeiny i Iran. Mugabes magtovertagelse og indførelse nu af etpartisystem i Rhodesia er også et eksempel, og Samora Machel i Moçambique tjener også til stærk afskrækkelse.

Sydafrika har oplevet den samme udvikling med hensyn til en flytning fra land til by som resten af Afrika. Der var kun 2 millioner sorte i byerne i Sydafrika i 1946, der var 7 millioner i 1976, og der er sikkert 10 millioner sorte i byerne i år.

Til den sydafrikanske regerings ros kan det siges, at den nu regner og anerkender mange af disse sorte som fastboende i byerne og ikke længere ønsker at tvinge dem tilbage til deres landlige hjemland, og det er noget, som vi er glade for.

Paskontrollen, der har været en torn i øjet på os demokrater, vil vist også blive afskaffet i det kommende forår.

Vi kan glædes over, at de sorte fra 1970 til 1980 fik 40 pct.s reallønsfremgang, medens de hvide kun fik 3 pct.s reallønsfremgang. Og Sydafrika har jo en historisk social byrde